

Nr 144.

Av herr **Ohlon** och fru **Sjöström-Bengtsson**, om rese- och traktamentsersättning åt lärare för deltagande i vissa fortbildningskurser.

Under ett antal år ha anvisats anslag av växlande storlek till fortbildningskurser för lärare vid allmänna läroverk m. fl. läroanstalter. Dessa kurser ha enligt uppgift från skolöverstyrelsen varit i hög grad uppskattade och livligt eftersökta.

I sina petita för budgetåret 1950/51 har skolöverstyrelsen hemställt om ökade anslag. Departementschefen anser det — liksom statskontoret — i och för sig skäligt med höjda ersättningar åt deltagare i dessa kurser men finner sig icke i nuvarande läge kunna lägga fram förslag i frågan.

Överstyrelsen anförde i sina petita för budgetåret 1946/47 bl. a. följande: »För en lärare är en alltjämt fortgående vidare utbildning en nödvändighet. Stillastående betyder här i själva verket tillbakagång. Det är visserligen sant, att den enskilde läraren i väsentlig grad kan genom egna studier vidmakthålla och utvidga sina kunskaper utan att delta i några kurser. Men i många fall kan det för lärare möta svårigheter att på egen hand orientera sig inom områden, där utvecklingen gått särskilt raskt. Fortbildningskurser, vid vilka experter inom respektive områden medverka såsom föreläsare och ledare, äro därför av utomordentlig betydelse för att stärka och bibehålla lärarnas kompetens och därmed för att vidmakthålla den allmänna standarden inom vårt undervisningsväsen.»

Behovet av sådana fortbildningskurser är stort inom alla ämnen, och som exempel kunna nämnas samhällslära, biologi och experimental fysik.

Vad beträffar den ersättning, som utgår till kursdeltagarna, tillämpas olika grunder. Till deltagarna i fortbildningskurser i hygien utgår enligt Kungl. Maj:ts beslut den 22 juni 1945 traktamente med sju kronor per dygn till dem, som ej äro bosatta på kursorten. Sådana kursdeltagare kunna också erhålla resebidrag, högst motsvarande kostnaden för enkel resa klass III från hemorten till kursorten. Ersättning för sovvagn utgår likväl ej. Vid av överstyrelsen anordnade kurser för bibliotekariéer, gemensamma för läroverks- och folkskollärare, har traktamentsersättning utgått med sju kronor per dygn till lärare, som icke varit bosatt på kursorten, och med tre kronor femtio öre till lärare, som varit bosatt på kursorten. Folkskollärare har dessutom i regel av kommunala medel erhållit utfyllnad av traktamente och ersättning för återresan, varigenom denna lärarkategori kommit att intaga en gynnsammare ställning än lärare vid läroverk. Vid anordnande av kurser för folkskollärare

och övningslärare, som kommit till stånd till följd av rådande lärarbrist i de naturvetenskapliga ämnena, har för budgetåren 1948/49 och 1949/50 traktamente utgått med tio kronor till deltagare, som icke varit bosatt på kursorten. Överstyrelsen för yrkesutbildning anordnar ävenledes kurser, vilkas ändamål och utformning äro likartade med skolöverstyrelsens. 1947 års riksdag medgav i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, att deltagarna i en kurs för utbildning av lärare vid verkstadsskolor skulle erhålla ett traktamente av 10 kronor per dygn, om kursdeltagaren var inackorderad på kursorten, och 5 kronor, om han kunde bo i sitt hem. Dessutom skulle utgå ersättning för resa klass III både till och från kursorten. Samma förmåner ha även beviljats deltagarna i andra kurser. Till sist kan nämnas, att de civila deltagarna i de kurser i militärpedagogik, som anordnas vid Gripsholms folkhögskola, erhålla rese- och traktamentsersättning enligt klass II C jämte tjänstgöringstraktamente.

Det är förståeligt, att läroverkslärarna, med dessa data för ögonen, känna sig missgynnade. Fortbildningskurserna äro oundgängliga för att hålla undervisningen i våra högre skolor på den nivå vi önska. Man har anledning att vara tacksam gentemot de lärare, som anslå en avsevärd del av sin lediga tid till sådan fortutbildning, som i allmänhet icke skänker dem några fördelar i form av ökade möjligheter till avancemang eller dylikt. Det är under sådana förhållanden skäligt, att dessa lärare icke vidkännas direkta kostnader för den fortutbildning, som länder undervisningen till gagn. Vad beträffar grunderna, efter vilka ersättning skall utgå, torde dessa lämpligen anknytas till traktaments- och reseersättningarna enligt gällande resereglemente.

Med stöd av det ovan anförda hemställa vi därför,

att riksdagen ville besluta, att rese- och traktamentsersättning enligt allmänna resereglementet skall utgå till lärare, som deltaga i av vederbörande överstyrelse anordnad fortbildningskurs.

Stockholm den 25 januari 1950.

Sven Em. Ohlson.

Anna Sjöström-Bengtsson.
